

Par ko rakstījām šajā nedēļā

Pirms 5 gadiem

- Limbažu pilsētas svētku laikā Lielze-
ra krastā atklāta zandarta skulptūra, kuras
autors Arvis Daņilovs tajā izmantojis
10 000 uzgriežņu.
- Lādezerā, laukumā starp skolu un
daudzdzīvokļu mājām, izveidota āra
trenažieru zāle.
- Par Alojas pilsētas un pagasta pārval-
des vadītāju apstiprināts Rihards Būda,
savukārt par Braslavas pagasta pārvald-
nieci – Dace Šķepaste.

Pirms 10 gadiem

- Limbažos, Rīgas ielā, durvis vēra
izdevniecības *Zvaigzne ABC* grāmatnīca.
- Aizvadīti Limbažu pilsētas svētki un
dienas kārtībā jau nākamie, kad pēc gada
tikš svinēta Limbažu 790 gadu jubileja.
- Izglītības un zinātnes ministrija apstip-
rinājusi Alojas dienas centra projekta pie-
teikumu jauniešu resursu punkta izveidei
pašvaldībā.
- Staiceļē ekspluatācijā nodots Lielās
ielas posms un gājēju ietve no Cepļu līdz
Kalēju ielai. Lielā iela ir Latvijas kultūr-
vēsturiskā mantojuma daļa.

Pirms 15 gadiem

- Tiek īstenots ilgi gaidīts projekts
Limbažos – top gājēju un velobraucēju
apvienotā ietve uz pārsliežu rajonu.
- Ainažu pensionāru klubīna *Atbalss*
pensionāri devās savā tālākajā ekskursijā
– uz Lietuvu. Divās dienās apskatītas
interesantākās vietas Palangā, Klaipēdā,
vērotis delfinu šovs, izstaigāta Kuršu kāpa
un Krusta kalns.
- Limbažu pilsētas svētku rītā makšķe-
rēšanas sacensības Lielzezerā pulcēja 30
makšķernieku.
- Limbažos viesojās Eiropas Savienības
projekta *Nepalaid garām savas iespējas*
koordinatori no jauniešu organizācijas
AE GEE – Rīga (Eiropas studentu foruma
pārstāvniecība). Projekta mērķis ir palī-
dzēt jauniešiem lietderīgi izmantot brīvo
laiku.

Pirms 20 gadiem

- Olimpiskā centra *Limbaži* sportists,
kanoists Dagnis Vinogradovs no Eiropas
čempionāta Horvātijā pārveda sudraba
medaļu. Par sava audzēkņa panākumiem
priecājas treneris Genādijs Zujevs.
- *Limbažu pienā* eksperimentāli uzsāka
sūkalu iebiezināšana.
- AS *Salacgrīva 95* plāno atsākt ražo-
šanu. Notiek līgumslēgšana ar izejvielas
piegādātājiem Ventspilī, Liepājā un arī
Salacgrīvā.
- Noslēgusies trešā ekspedīcija pa lībie-
šu vietām. Kopā apsektas 25 mājas un to
vietas, par kurām bijušas norādes, ka tās
saistītas ar lībiešu dzimtām. Iegūtas ziņas
par to pēctečiem, kā arī veikta sētu un to
vietu fotofiksācija.

Pirms 25 gadiem

- Aptuveni 20 rajona zemnieku saimniecī-
bū noslēgušas līgumu ar lauksaimniecī-
bas konsultāciju biroju par automatizētu
grāmatvedības datu apstrādi. Šis pakalpo-
jums ar katru gadu kļūst pieprasītāks.
- *Lursoft* veiktais pētījums par reģionā-
lās uzņēmējdarbības aktivitāti liecina, ka
lielākā iedzīvotāju aktivitāte, reģistrējot
uzņēmumus, bijusi Cēsu, Tukuma, Preiļu,
Bauskas, kā arī Limbažu rajonā.
- Gatavojoties rudens ražas vākšanas
laikam, jūtami palielinājusies benzīna un
dīzeļdegvielas cena. Firms *Astarte* uzpil-
des stacijā Limbažos visu marku benzī-
nam litra cena augusi par 1–2 santīmiem,
dīzeļdegviela uzķāpusi līdz 22 santīmiem
par litru.

Labības kulšana arī mūspusē uzņem apgriezienus

Pērnvasar jau 9. jūlijā rakstījām, ka sākusies labības kulšana. Toreiz z.s. *Jaunmusleti* no Alojas pagasta bija paši pirmie, kas kooperatīvās sabiedrības *VAKS* kaltēs nogādāja ziemas miežus. Tiesa, agro ražas vākšanas sākumu pagājušajā gadā noteica neparasti karstā un sausā vasara, par ko graudaudzētāji nebūt nepriecājās. Šogad kombaini uz laukiem izbrauca vien jūlija beigās.

Vispirms druvā devās ziemas miežu audzētāji. Uzņēmuma *Elagro Trade* graudu pirmapstrādes un uzglabāšanas punktā Skultē pirmās graudu kravas ienāca 27. jūlijā (pērn – 12. jūlijā). Agronome Ināra Pakalna, uzņēmuma tirdzniecības pārstāve Vidzemē, uzsver, ka šī divu nedēļu starpība nav nekas neparasts. – *Esam atgriezušies tajās robežās, kādas Ziemeļvidzemei ir normālas. Ierasti kulšana te sākās augusta pirmajā nedēļā, bet pēdējos trīs četrus gadus pie mums arvien vairāk audzē ziemas miežus, kas kulāmi agrāk.* Tas arī ir viens no iemesliem, kāpēc mūspuses graudkopji izvēlas audzēt šo kultūru. Radītas jaunas, salizturīgākas šķirnes, kas piemērotas Vidzemē valdošajiem laikapstākļiem. – *Zemniekiem ir vieglāk plānot laiku. Ziemas mieži ierasti ir priekšskultūra ziemas rapsim, līdz ar to var paspēt to iesēt vēlamajos termiņos. Ja jāgaida, kamēr nokuls kviešus vai rudzus, var arī nepaspēt,* – stāsta I. Pakalna.

Līdz pagājušās nedēļas vidum Skultes graudu pirmapstrādes un uzglabāšanas punktā bija pieņemti vairāk nekā tūkstoš tonnu graudu. Punkta vadītājs, kaltes meistars Artūrs Krūze spriež, ka gan jau, sezonai ieskrienoties, te veidosies arī rindas. *Pīķa laikā, kad intensīvi kuļ visi, līdz graudu izbēršanai var nākties gaidīt diezgan ilgi.* – *Viens no zemniekiem, kas šodien atveda kravu, teica, ka rēķinājies ar pāris stundām rindā, bet pagaidām tās nav.* Jebkurā gadījumā Skultes graudu pieņemšanas punkts krietni vien atvieglo dzīvi tuvākās apkārtnes zemniekiem. A. Krūze stāsta, ka klientu vidū apmēram 60% ir vietējo graudkopju, tomēr ceļu uz šejieni iepriekš mērojuši arī zemnieki no Valkas, Sīguldas, Cēsu puses. Katrs rēķina savu izdevīgumu, un, ja vienā vedumā var nogādāt pietiekami lielu apjomu graudu, acīmredzot atmaksājas arī tālais brauciens. Iespējams, ka šogad degvielas augsto cenu dēļ piegādātāju no tālajiem novadiem būs mazāk.

Uz dažām dienām darbus aizkavēja pagājušopirmdien uzņakušais lietus, tāpēc nācās gaidīt, kamēr labība uz lauka atkal apžūs. Tomēr I. Pakalna zemniekiem ieteiktu nemaz tik ļoti nesteigties ar kulšanu. Augstais piegādāto graudu mitruma saturs liecina ne tikai par lietavu ietekmi, bet arī to, ka labība vēl nemaz nav kārtīgi nobriedusi. – *21% mitruma, ko redzējām pirmajās kviešu kravās, ir daudz. Kāpēc tad mēs lietojam augu aizsardzības līdzekļus, cīnāmies pret slimībām, bet pēc tam tādus pazaļus gribam novākt? Zinot, kādas ir gāzes, elektroenerģijas un citas cenas, tās ir nevajadzīgas izmaksas, ko mēs būtu samazinājuši ar mātes dabas palīdzību. Protams, visiem ir bail, ka sāksies lietavas, tāpēc arī steigšus...* Pagaidām grūti spriest, cik ražīga ir šī sezona. A. Krūze, vērtējot pagājušajā nedēļā pieņemtās kravas, vērtē, ka, salīdzinot ar pērnā gada, raža ir par kādiem 5% augstāka. Varētu gan domāt, ka starpība būs lielāka, jo laikapstākļi bija krietni labāki, tomēr savu ietekmi, visticamāk, atstājis vēsais un garais pavasaris. Jāpiebilst, ka pagājušajā gadā *Elagro Trade* kopumā pieņēma 600 tūkstošus tonnu graudu.

Vaicāta par graudu iepirkuma cenām, I. Pakalna atzīst, ka tās, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir labas. Šogad vērojama tendence, ka zemnieki nesteidzas cenu fiksēt. Iespējams, tas saistāms ar

Lai gan graudu kaudze vienā no uzņēmuma *Elagro Trade* angāriem Skultē šķiet milzīga, graudu pirmapstrādes un uzglabāšanas punkta vadītājs, kaltes meistars Artūrs Krūze pagājušās nedēļas vidū atzina, kas šis ir tikai pats sezonas sākums

Kaut izmaksas augstas, jāturpina strādāt

Ilvars Paļums, Katvaru pagasta z.s. *Zemzari* saimnieks:

– Ziemas miežus sāku kult pēc 20. jūlija. Daudz man to nebija, nepilni 10 hektāri, bet pie tā mēslojuma apjoma, ko šogad varēja atļauties, raža bija laba – aptuveni 5 t no hektāra.

Augustā man ir atvaļinājums no pamatdarba un ļoti daudz ir jāpaspēj izdarīt – gan nokult, gan arī iesēt ziemājus. Tāpēc ceru, ka laikapstākļi to ļaus. Pagājušī nedēļā sākās ar lietu, kas visu nedaudz piebremzēja. Iepriekšējā dienā kūlu, mitruma līmenis graudos bija normāls. Aizvedu divas kravas, kur vienā bija 16,4, otrā – 17,4%. Pēc lietus varēju atsākt kult tikai ceturtdien.

Ziemājiem pasūtīju minerālmēslus. Cena – 1260 eiro par tonnu – šokēja. Ja kādreiz varēja visam gadam par padsmi tūkstošiem nopirkt, tad tagad knapi sanāks ziemājiem, un arī tikai minimālo devu rēķinot.

Armands Krūmiņš, Alojas pagasta z.s. *Jaunmusleti* saimnieks:

– Iepriekšējos gados bija pierasts kulšanu sākt agrāk, šogad viss notiek vēlāk. Ziemas mieži ir nokulti. Raža nav slikta, bet biju gaidījis labāku. Domāju, ka savas korekcijas ievieša vēlāis pavasaris. Gan jau kādas sekas atstāja arī sausuma periods vasarā. Platībās, kur bija ziemas mieži, sējam ziemas rapsi. Pēc tam jāskatās, cik daudz nolīs nedēļas nogalē, kad varēsīm rapsi sākt kult. Varētu kult arī rudzus, bet tie vēl kādas dienas var pagaidīt.

Minerālmēsli ir nopirkti, savesti mājās un gaida savu laiku. Protams, salīdzinot ar pagājušo gadu, tie ir dārgāki. Bet neko tur nevaram ietekmēt. Ir jāstrādā. To, kas notiks tālāk un vai nāks labāki laiki, nezinām.

Indulis Jansons, kooperatīvās sabiedrības *VAKS* valdes priekšsēdētājs:

– Ziemas miežus šovasar sākām pieņemt ap 20. jūliju, bet tāda intensīva ražas novākšana laukos sākās pagājušonedēļ. Graudu vedējiem nākas arī pastāvēt rindās. Šosezon redzam, ka lauksaimnieki ļoti uzmanās, lai pēc iespējas mazāk būtu jākaltē, jo energoresursu cenas ļoti augušas. Pagaidām laika prognozes tuvākajam periodam ir tīri labas, tomēr pilnībā paļauties uz to nevar.

Secinājumus par sezonu vēl pārāgi izdarīt, bet pēc tā, ko redzam līdz šim, šķiet, ka raža noteikti būs labāka nekā pagājušajā gadā, kad pēdējā brīdī tā ļoti saruka karstuma dēļ. Varētu gan vēlēties labāku graudu kvalitāti, proteīna vērtības ir zemākas, nekā vajadzētu būt. Diezgan daudz ir lopbarības graudu. Vietām ir problēmas, jo labība sakritusi veidrē, lai gan pie mums tas nav tik izteikt kā citviet Latvijā. Kvalitātes kritumu var skaidrot arī ar minerālmēsļu pieejamību un dārdzību. Varēs just, ka mēslojums taupīts. Taču viens, ko noteikti varu pateikt, – graudu Latvijā netrūks.

pagājušā gada pieredzi, kad ne viens vien nožēloja savu pārsteidzību. Rudenī cenas kāpa, bet nācās pārdot par iepriekš fiksēto cenu, kas bija zemāka. Taču šo procesu var salīdzināt ar laimes spēli, bet zemnieki pie tā jau pieraduši. Šobrīd tonnu kviešu iepērk par 320 eiro, bet augstākā cena, kas šogad bijusi, ir 430 eiro. To gan izdevies noķert vien dažiem uzņēmuma klientiem. – *Ja zemnieki šosezon lietoja laikus iepirkus minerālmēslus, viņi var rēķināties ar labiem ienākumiem. Tiem, kam tie bija pirkti jau par augstajām cenām, graudu cena būs tikai optimāla,* – spriež uzņēmuma pārstāve. *Elagro Trade* nodarbojas arī ar augu aizsardzības līdzekļu un minerālmēsļu iepirkšanu un pārdošanu zemniekiem. Kopš Ukrainas kara tos vairs nevar

iegādāties no ražotājiem Krievijā, tāpēc atrasti piegādātāji pārsvarā no Polijas un Lietuvas. Protams, cena ir krietni lielāka, turklāt nav arī zināms, vai tā neturpinās paaugstināties.

Aigas VENDELIŅAS-ĒĶES
teksts un foto

Projektu finansē
Mediju atbalsta
fonds no Latvijas
valsts budžeta
līdzekļiem.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Par publikācijas saturu atbild projekta
īstenotāja – SIA «Izdevniecība Auseklis».
Projekta Nr. 2022.LV/RMA/44